

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr.122/2003

1. Condițiile care au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Prezentul proiect de lege, elaborat de către Procuratura Generală este rezultatul evaluării mecanismului normativ existent în partea reglementărilor care vizează examinarea plângerilor împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor procurorului de către procurorul ierarhic superior, fiind constatată o ineficiență în aplicarea fiabilă a procedurilor respective.

Necesitatea elaborării proiectului de lege rezultă din situația anevoioasă și de durată creată în procedura de examinare a plângerilor împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii-șefi adjuncți ai procuraturilor teritoriale și specializate, situație juridică determinată de inadvertențele normative existente dintre prevederile art.299¹ alineatul (2) în raport cu prevederile art.53¹ alin.(1) lit.c) din Codul de procedură penală.

Scopul proiectului de lege este de a perfecționa cadrul legislativ reieșind din problemele și dificultățile relevate la aplicarea procedurilor de examinare a plângerilor împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii-șefi adjuncți ai procuraturilor teritoriale și specializate.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Pornind de la principiile de organizare și de activitate a Procuraturii și a procurorului prevăzute la art.3 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, menționăm că, potrivit alin.(6) *„În condițiile prevederilor art.13 din prezenta lege și ale Codului de procedură penală, activitatea procurorului poate fi supusă controlului din partea procurorului ierarhic superior și a instanței judecătorești.”*

Astfel, potrivit art.13 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură *„Ierarhia procesuală a procurorilor și atribuțiile procurorului ierarhic superior sunt stabilite de prevederile Codului de procedură penală.”*

Respectiv, potrivit art.299¹ din Codul de procedură penală

(1) Persoanele indicate la art.298 alin.(1) pot depune plângere împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul care conduce urmărirea penală sau exercită nemijlocit urmărirea penală ori împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor care au fost efectuate sau dispuse în baza dispozițiilor date de procurorul respectiv.

(2) Plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorul teritorial sau de cel al procuraturii specializate, **precum și de adjuncții lor**, se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui ori de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale. Plângerea împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale se examinează de Procurorul General sau adjuncții lui.

(3) Plângerea se adresează, în termen de 15 zile din momentul efectuării acțiunii, inacțiunii sau de când s-a luat cunoștință de act, **procurorului ierarhic superior** și se depune fie direct la acesta, fie la procurorul care conduce sau exercită nemijlocit urmărirea penală. În cazul în care plângerea a fost depusă la procurorul care conduce sau exercită nemijlocit urmărirea penală, acesta este obligat să o înainteze, în termen de 48 de ore de la primirea ei, procurorului ierarhic superior împreună cu explicațiile sale, atunci când acestea sînt necesare.

Potrivit art.299² Examinarea plîngerii:

(1) Plângerea se examinează de către procurorul ierarhic superior în termenul și în condițiile prevăzute la art.299, care se aplică în mod corespunzător.

Astfel, art.299 din Codul de procedură penală prevede că, „(1) Procurorul, în termen de cel mult 15 zile de la primirea plîngerii înaintate în condițiile art.298, este obligat să o examineze și să comunice decizia sa persoanei care a depus plîngerea.

În același timp, art.53¹ din Codul de procedură penală stipulează, că:

(1) Procuror ierarhic superior este:

a) pentru procurorii din procuratura teritorială – procurorul-șef al procuraturii teritoriale sau adjunctul acestuia, conform competențelor stabilite;

b) pentru procurorii din procuratura specializată – procurorul-șef al procuraturii specializate sau adjunctul acestuia, conform competențelor stabilite;

c) pentru procurorii-șefi adjuncți ai procuraturilor teritoriale – procurorul-șef al procuraturii teritoriale;

d) pentru procurorii-șefi adjuncți ai procuraturilor specializate – procurorul-șef al procuraturii specializate;

e) pentru procurorii-șefi ai procuraturilor teritoriale, inclusiv pentru procurorul-șef al Procuraturii unității teritoriale autonome Găgăuzia – procurorii-șefi ai subdiviziunilor Procuraturii Generale, conform competențelor stabilite;

f) pentru procurorii-șefi ai procuraturilor specializate – Procurorul General sau adjuncții săi, conform competențelor stabilite;...”

Respectiv, se constată, că deși potrivit art.53¹ lit.c) din Codul de procedură penală, *procurorul-șef al procuraturii teritoriale este procuror ierarhic superior pentru procurorii-șefi adjuncți ai procuraturilor teritoriale*, **realizarea dreptului procesual de a examina** plîngerile împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii adjuncți ai procuraturilor teritoriale este îngrădit de alin.(2) art.299¹ din Codul de procedură penală, care prevede expres, că plîngerile împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii adjuncți ai procuraturilor teritoriale se examinează de către *Procurorul General sau adjuncții lui ori de procurorii șefi de direcții, secții și servicii ale Procuraturii Generale*.

Este cert, că pentru toți procurorii din cadrul sistemului Procuraturii Procurorul General este procuror ierarhic superior ((art.53¹ lit.c) din Codul de procedură penală), însă întru înlăturarea coliziei constatate și eficientizarea procedurii de examinare a plîngerilor depuse/înaintate în condițiile art.298 Cod de procedură penală împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii adjuncți ai procuraturilor teritoriale, propunem a modifica art.299¹ alin.(2) din Codul de procedură penală, prin excluderea sintagmei „,precum și de adjuncții lor,”. Argumentele invocate sunt valabile și în situația contestării actelor de procedură emise de către procurorii-șefi adjuncți ai procuraturilor specializate.

Totodată, remiterea în adresa Procuraturii Generale, spre examinare, a plângerilor depuse împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii adjuncți ai procuraturilor teritoriale și specializate, poate determina situația tergiversării examinării acestora, generând cheltuieli de timp și resurse suplimentare, fapt care nu este justificat.

Procurorul-șef al procuraturii teritoriale și specializate este procuror ierarhic superior adjuncților săi, reprezentând o verigă importantă a controlului ierarhic superior și, în caz de necesitate, poate interveni cu promptitudine în orice situație, atunci când interesele justiției o cer.

Excluderea sintagmei „*precum și de adjuncții lor,*” din norma art.299¹ alin.(2) din Codul de procedură penală, va avea un impact pozitiv atât asupra funcționalității organelor procuraturii, inclusiv oferirea posibilității procurorului-șef al procuraturii teritoriale și specializate de a examina plângerile depuse împotriva acțiunilor, inacțiunilor și actelor efectuate sau dispuse de procurorii adjuncți ai procuraturilor teritoriale și specializate, prevederi care, actualmente, îngrădesc nejustificat realizarea acestei atribuții prevăzute de lege.

3. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de lege nu presupune alocări sau cheltuieli financiare suplimentare din contul mijloacelor bugetare, întrucât prevederile prezentei legi se vor pune în aplicare din contul și în limita cheltuielilor de personal aprobate pentru Procuratura Generală pentru anul bugetar respectiv.

4. Modul de încorporare a actului în cadrul actului normativ în vigoare

Proiectul de lege se va încorpora perfect în sistemul legislativ în vigoare, iar adoptarea acestuia va determina consolidarea cadrului normativ existent și nu necesită revizuirea altor acte legislative.

5. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul de lege a fost plasat pe pagina web a Procuraturii (directoriul „Transparență”, compartimentul „Transparență decizională”).

Procuror General

Alexandr STOIANOGLO